

A Johannita Segítő Szolgálat kiadványa

XXV. évfolyam 1. szám

2024. március

Szerkeszti: Porcsalmy László

Rendkívüli évet kezdtünk. Ahogy arra az ideiglenesen megváltoztatott logó is utal, idén 100 éves Magyarországon a Johannita Rend, 35 éves a Segítő Szolgálat, és 25 éve rendszeresen megjelenik Hírlevelünk.

Mindez arra indította a Rend vezetését, hogy a megszokottnál nagyobb hangsúlyt fektessünk működésünk megismertetésére, minél többen tudják meg, kik is vagyunk és mit csinálunk immár **100 éve**.

A Hírlevélben elsősorban a Segítő Szolgálat tevékenységéről adunk hírt, de a mostani évforduló indokot szolgáltat arra, hogy a Renddel is bővebben foglalkozzunk.

100 éve? Attól függ, honnan számoljuk.

A Keresztelő Jánosról elnevezett Jeruzsálemi Ispotályos Rend már a XI. században működött. Amalfi kereskedők hozták létre, hogy a szentföldi zarándoklat alatt megbetegedetteket, megsérülteket gyógyítsák, ápolják az általuk létrehozott ispotályokban (kórházakban). Tevékenységüket II. Paszkál pápa is elismerte, és 1113-ban a rend alapítását jóváhagyta és a Szentszék oltalma alá helyezte. 1136-ban azonban – az oszmán támadások miatti kényszerből – fegyveres szolgálatot is vállalniuk kellett az ispotályok és a zarándokok védelme érdekében, így vált lovagrenddé. Ettől kezdve a betegápoló és a katonai jelleg együttesen jellemezte a rendet, és kettős parancsa megfogalmazódott, amely ma is érvényes: a betegek, gyengék, elesettek segítése és a keresztény hit védelme.

Jeruzsálem eleste után az oszmán terjeszkedés folytán a rend kényszerűen elhagyta a Szentföldet. Székhelye előbb Ciprus majd Rhodos és ezt követően Málta lett. A letelepedett lovagrend feladata a Földközi tenger nyugati medencéjének megvédése az oszmán hódítók hajóhada ellen.

A reformáció kezdetekor a német, holland, svéd, dán területen élő uralkodók és lovagok nagy része a reformált hitre tért át. A Brandenburgi Rendtartomány (Balley Brandenburg) 1382-től a renden belül különleges önállóságot kapott: maguk választották előljáróikat és a bevételeiket saját működésükre fordíthatták. A protestáns lovagok a reformált hitre tért Brandenburgi Rendtartomány tagjai lettek. A protestáns Johannita Rend jogállását a

Vesztfáliai béke rögzítette 1648-ban. A katolikus testvéreket pedig székhelyükről Máltai lovagoknak nevezték el, amit a Rend elfogadott és használ a mai napig.

No de hogy kerültek Magyarországra? A keresztes hadjáratok útvonala keresztülvezetett az országon. Az útvonalak mentén pedig ispotályokat, azok fenntartására pedig rendházakat hoztak létre, mintegy ellátó hálózatot, logisztikai háttérrel a seregeknek. Így terjedt el hazánkban is a lovagság, és közülük is a Johannita Rend volt az egyik legnagyobb elismertségnek örvendő. Már II. Géza korában tevékenykedtek az országban, majd II. András idejében tovább növekedtek. Lovag- királyunk maga is vezetett keresztes hadjáratot, és ennek során a margati johannita várban telepedtek meg egy időre. Itt megismerve a johanniták életmódját, értékrendjét, elhatározta, hogy éves támogatást nyújt nekik a sóbányák jövedelméből. Az Aranybulla egyik hiteles példányát is a johanniták őrizetére bízta.

Magyar johannita lovagok védték életük árán IV. Béla királyt is a muhi csatában. A lovagok szinte kivétel nélkül elesetek, de a király el tudott menekülni egy kis csapat johannita védelmében. Politizálni sosem politizáltak, egy alkalmat kivéve, amikor Károly Róbert idején a rozgonyi csatában harcoltak Aba Amádé ellen. Tevékenységük Nagy Lajos király idején volt a legkiterjedtebb, amikor 28 várral, erődítménnyel, ispotálllyal, több hiteles hellyel (mai szóval leginkább: „közjegyzőség”) is rendelkeztek hazánkban.

A török időkben azonban hamar hanyatlásnak indult a lovagrend. A török kiűzése után az ellenreformáció miatt a protestáns lovagrend nem nyerhetett teret. A török idők után sem a máltai, sem a johannita ág nem tevékenykedhetett. Csak a 19. század második felében kezdtek a lovagrendek ismét magyar lovagokat felvenni. Az 1920-as évek elején már harmincegynéhány protestáns johannita lovagot számláltak hazánkban, valamennyien közvetlenül a Brandenburgi Rendtartomány tagjai voltak. Egyikük, Feilitsch Bertold báró érte el, hogy megalakult hivatalosan is a Magyar Tagozat, amelyet a kormányzó 1924-ben elismert. Ennek van most centenáriuma!

A Johannita Lovagrend Magyar Tagozata megalakulását követően egyre több lovagot vett fel soraiba. A második világháború kitörésekor már több, mint száz tagot számlált. 1946-ban Magyarországon minden rend működését betiltották, a johanniták emigrációban működtek tovább Nyugat-Európában és a tengerentúlon.

1989-ben, ahogy az Egyesületi törvény lehetővé tette, megalapították és bejegyeztették a Johannita Segítő Szolgálatot, amely 2001-től közhasznú szervezetként működik. A szervezet vezetői kivétel nélkül rendtagok voltak, így bár jogilag önálló személyiség, a Johannita Segítő Szolgálat a Magyar Tagozat égisze alatt működik, vezetőségi tagjai egy kivétellel rendtagok is. Mára a Segítő Szolgálatnak vannak olyan tevékenységei, amelyek erős szakmai háttérrel, egyfajta profizmust követelnek meg, mint a sürgősségi betegellátás vagy a különböző képzések, oktatások, s ezekhez szakszemélyzet is társul – van néhány főállású alkalmazott és sok önkéntes is - míg a Lovagi diakónia a rendtagok önkéntes munkájára alapul, illetve a rendtagok feleségeiből, ismerősi köréből szerveződött egy Hölgycsoport is.

1990-ben Vermes László kommandátor vezetésével hazatér a Johannita Rend Magyar Tagozata, 1993-ban a magyar kormány és a Johannita Lovagrend megállapodása elismeri a Johannita Rendet, mint nemzetközi szervezetet, a Magyar Tagozatot, mint a Lovagrend hivatalos képviselőjét Magyarországon és bizonyos kiváltságokat biztosít számára. Ezt a megállapodást 2014-ben egy új, a megváltozott körülményeket tükröző szerződés egészítette ki, amely a Johannita Segítő Szolgálatra és a jövőben alapításra kerülő egyéb johannita szervezetekre is kiterjeszti a jogosultságokat.

A Magyar Tagozatnak jelenleg mintegy 100 lovag tagja van, akiknek egy része külföldön él, mert a száműzetést követően nem telepedtek haza. Ezzel együtt a magyarországi tagfelvételek következtében a tagság háromnegyed része már hazai lovag.

Amint talán ebből a rövid, nagy eseményeket is csak felvillantó összefoglalóból is látszik, hosszú és gazdag történelem áll a johanniták mögött. Ezért fogunk idén többször és többet is megjelenni a „közönség” előtt.

A centenáriumi év kiemelkedő eseménye a május 10-12 között Budapesten rendezendő Lovagi nap lesz, amelyre eljön rendünk Úrmestere, dr. Oscar Princz von Preussen, és számos külföldi johannita szervezet vezetője. Május 10-én ünnepi konferenciát rendezünk, majd **május 11-én délelőtt 10 órakor a Deák téri Evangélikus templomban rendi liturgiával bővített Istentisztelet** lesz, amelyre ezúton is **minden kedves Olvasót szeretettel hívunk!** (Részleteket egyéb híradásokban, pl. a Facebookon is közzéteszünk később.)

Tomcsányi István – Porcsalmy László

Év elején megindultak **elsősegélynyújtó képzéseink** a középiskolákban. Az Iskolai Közösségi Szolgálat keretében jelenleg 4 helyen tartunk oktatást, s ezekből a tanfolyamokból már egy tucat fiatal jelezte, a tanfolyam után is szívesen csatlakozna önkéntes elsősegélynyújtó csapatunkhoz.

Mellettük továbbra is érkeznek felkérések, legutóbb Érdről kerestek meg olyan nevelők, akik halmozottan fogyatékos gyerekekkel foglalkoznak, és a gyerekekre specifikus elsősegélyt szeretnének tanulni, gyakorolni. Ezt a kívánságot is teljesítettük.

dr. Gorove Kristóf

Tavaly május óta többször hírt adtunk arról a programról, amelyben a svéd királyné által fémjelzett **Silviahemmet Alapítvány** módszerét próbáltuk átültetni hazai környezetre. Nos, március 21-én siker koronázta igyekezetünket!

Befejeződött a demens ápolói tréning, és átadták a svéd királyné által aláírt oklevelet a Sztéhlo Gábor Evangélikus Szeretetszolgálat Ördögárok utcai Idősek Otthonának. Az oktatók kiemelték, Silvia királyné különös figyelemmel volt a magyarországi program iránt, az előző héten tartott alapítványi vezetőségi ülésen külön rákérdezett, hogy halad a folyamat.

Hálásak vagyunk Istennek, hogy megvalósulhatott ez a projekt - ráadásul épp a Johannita Rend Magyar Tagozata magyarországi elismerésének 100. évfordulóján - és köszönetet mondunk a svéd johannitáknak és a Gondoskodáspolitikai államtitkárságnak, hogy támogatták anyagilag is a képzések lebonyolítását. (Így a három képzési ciklus finanszírozását testvériesen megosztottuk a 3 szervezet között.)

Az ünnepséget megtisztelte jelenlétével és támogató hozzászólásával Hornung Ágnes államtitkár asszony és Csizi Péter helyettes államtitkár úr. „Megható és végtelen öröm volt látni a Szeretetszolgálat Ördögárok utcai Idősek Otthonában dolgozók elkötelezettségét munkájuk iránt, mély szeretetét a gondozottak iránt, és azt a szorgalmat, odaadást, amellyel a képzést elvégezték.” – mondta az Államtitkár asszony.

Ez a tanúsítás azt jelenti, hogy az otthon a Silviahemmet gondozás filozófiáját alkalmazva látja el a rábízottakat, magasabb életminőséget biztosítva számukra és hozzátartozóiknak is.

Egyúttal egy magyarországi képzési központ is kialakulhat, amelyben a leendő trénerek tehetik meg az első lépéseket az irányban, hogy szakszerű segítséget, támogatást nyújtsanak családtagoknak, családlátogatóknak és diakónusoknak, vagy akár intézményi nővéreknek.

Tehát a program befejeződött, de egyúttal egy új kezdődött: az ünnepek után megindítjuk a megbeszéléseket a „train the trainer” (Oktatók képzése) megvalósítása érdekében.

Porcsalmy László

Ismét hírt adott a johanniták tevékenységéről az **ungvári TV** (a teljes riport megnézhető itt: <https://tv21ungvar.tv/2024/02/01/johannita-maltai-tamogatás-karpataljai-lelkipasztoroknak/>

Februárban véget ért a Johannita Segítő Szolgálat, a Magyar és a Beregszászi Járási Máltai Szeretetszolgálat közös projektje, amely által több mint 300 református lelkésznek és görögkatolikus papnak biztosítottak támogatást, száraz élelmiszerek, valamint higiéniai termékek formájában. Az egységcsomagok személyenkénti mértéke majd 100 kg volt, az elmúlt több, mint 6 hónapban pedig összesen több, mint 45 tonnányi támogatást juttattak el a lelképásztorok számára szerte Kárpátalján. A programmal főként olyan lelkészeket igyekeztek támogatni, akik a papi hivatásuk mellett nagycsaládban élnek. A programba több mint 60 református, valamint 250 görögkatolikus pap került be. A helyi koordinálásban az M. Pokrova jótékonyági alapítvány segítette a szeretetszolgálatokat. A Johannita Rend Magyar

Post Views: 328

Tagozata, valamint az annak égisze alatt működő Johannita Segítő Szolgálat a háború kirobbanása óta folyamatosan támogatja mind a kárpátaljai, mind pedig a belső ukrajnai bajbajutottakat, gondolhatunk itt akár mentőautók szállítására és sok minden másra is. Fontos, hogy a közösségekben a szellemi kultúra ne csorbuljon a nehéz helyzet ellenére sem, ezért gondoltuk úgy, hogy azokat a hit vezetőket fogjuk támogatni, akik helyben tesznek a közösségeik megmaradásáért és fejlődéséért, mondta Avar Gábor, a Johannita Rend Magyar Tagozatának lovagja. A Máltai Szeretetszolgálatnak és testvér szervezetének, a Johannita Segítő Szolgálatnak több közös programja is futott az elmúlt időszakban, többek között több mint 400 iskolapadot adtak át különböző intézményeknek és a lelkészek támogatását is közösen valósították meg több szervezet támogatásával. Mind a két segélyszervezet elkötelezett az iránt, hogy a későbbiekben is támogassák azokat, akik a legjobban rászorulnak, s ha kell akkor ismét összefognak a „közösén egy jó ügyért” elv alapján.

21 TV Ungvár

Az **Ifjúsági Önkéntesek** minden évben megtartják az Utókarácsony és előszilveszter összeülést. Bár kicsit késve (ezért viccesen ezt a nevet adtuk Utókarácsony / előszilveszter) de el nem vezett a programunk. Az egyik johannita társunk lakásán tartottuk meg, ahol először voltunk, így körbe vezetett minket. A legfelső emeleten laknak és csodálatos a kilátás. Elmondta mennyi mindent láthatunk. Az esemény szendvicsekkel, kis nasival kezdődött, ami olyan laktató volt, hogy ez volt egyben a vacsora is. Részt vett egy „johannita” csöppség is, 5 hónapos. Nagyon élvezte az együttlétet könnyen barátkozik. Olyan sok minden történt mindenkivel (esküvő, nyaralások, munkahely eseményei stb...), hogy mire a végére értünk késő éjjel lett. Mindenki boldog volt, hogy újra találkozunk és egymás társaságát élveztük.

Tóhelyi Tímea

Adomány a szombathelyi Johanneumnak

A 2024-es évet is segítő munkával kezdte a Johannita Segítő Szolgálat Szombathelyi csoport egyik legtevékenyebb része a Szombathelyi Evangélikus Nőegylet.

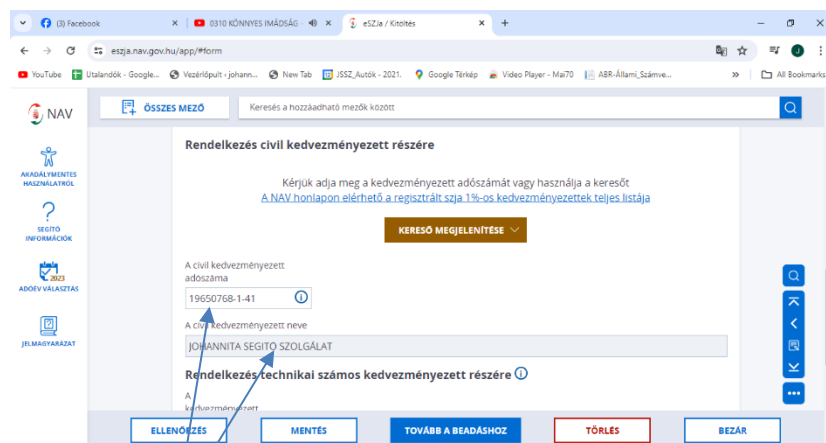
A Szombathelyi Evangélikus Diakóniai Központot, – Johanneum-, évek óta a Nőegylet folyamatosan segíti a munkájával. Önkéntes munkájuk elsősorban olyan területre terjed ki, amiben fizikailag is tudják az otthon lakóit segíteni, és ez a különféle varrást igénylő munkák.

A Johanneum által rendelkezésre bocsátott alapanyagokból, évről-évre visszatérően feladatuk a frottír anyagokból mosdató kesztyűk, valamint előkék, kiszabása és megvarrása. A mosdató kesztyűk az ápoltak higiéniés ellátásában, az előkék pedig a lakók ruházatának védelmében fontosak.

Február elején mintegy 35 db kesztyű és 35 db előke készült el és került átadásra a központ részére. (A darabszámot elsősorban a rendelkezésre álló alapanyag mennyisége határozta meg.) Isten Áldásával!

Hegedüs László - a szombathelyi csoport vezetője

Ismét beköszöntött az **adóbevallás** időszaka. Miután a NAV elkészíti a bevallásokat, és

legtöbbeknek csak el kell fogadnia, sokan nem fordítanak figyelmet arra, hogy rendelkezzenek a civil szervezeteknek felajánlható **SZJA 1%**-ról. Kérjük, szánják rá azt az egy-két percet, ami többletkiadást nem jelent, viszont nekünk sokat számít. Bejelölendő

adószám: 19650768-1-41. Ennek beírása után a rendszer automatikusan betölti a Johannita Segítő Szolgálatot. **Köszönjük, ha ismerősei, barátai között is terjeszti ezt a lehetőséget!**

Örömmel vettük a meghívást Nyíregyházára, az evangélikus gimnázium **diakóniai napjára**. Négy csoportban összesen mintegy 500 diáknak beszélhettünk a johannitákról, a rend kialakulásáról és mai munkásságáról.

A Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium húsvéti csendesnapjának témája a diakónia volt. A Magyarországi Evangélikus Egyház Diakóniai Osztályának, a Johannita Segítő Szolgálatnak, valamint a nyíregyházi evangélikus diakóniai intézményeknek

képviselői négy helyszínen mutatták be a munkáigak sajátosságait. Személyes történeteken és élményeken keresztül hozták közel diákjainkhoz a szeretetszolgálat lényegét. A MEVISZ közösség szolgálata, a menekültügy, a roma felzárkóztatás, az idősgondozás, a fogyatékkal élők segítése, a rászoruló és bajbajutottak támogatása kapcsán szó esett az önkéntességről, a diakóniai lelkület

szükségességéről. A tartalmas délelőtti húsvéti áhítattal ért véget, az igehirdetés szolgálatát a Diakóniai Bizottság elnöke, Gregersen-Labossa György evangélikus lelkész végezte.

Facebook – Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium

Megjegyzés: az esemény után az iskolában megnézhattuk Kossuth Lajos kézzel írt levelét, amelyben hozzájárult, hogy az iskola az ő nevét vegye fel. (a szerk.)

Rövid hírek:

- Megérkezett az ezévi támogatásról szóló tájékoztatás, idén a tavalyival megegyező összegből gazdálkodhatunk. Figyelembe véve a nem kis inflációt, egyéb források után is kell nézni, ha szinten akarjuk tartani működésünket. Ennek egy egyszerű módja a fentebb hirdetett **SZJA 1 % propagálása barátok, ismerősök között**. Csak néhány kattintás, semmibe nem kerül, de nekünk sokat számít!
- A tavaly novemberben Paposra szállított gyümölcsfacsemeték a fóliasátor alatt sikeresen átvészelték a telet, és márciusban kiosztották őket. Több, mint 140 család részesült belőlük.
- A Bonafarm jóvoltából a brüsszeli johannitákkal újabb 20 tonna tejet és másfél tonna szalámit fuvaroztunk el Ukrajnába.
- S ha márt Brüsszel: A tavalyi gyűjtésből származó pénzből beszerezték a tüzelőt, és januárban több, mint 100 családnak szállították ki a Kárpátaljai Református Egyház szervezésében.
- Az előző számunkban említett, még függőben lévő KPMG pályázatunk sajnos nem nyert – ahogy arra igazából számítottunk is.
- A Centenárium Lovagi napok után két héttel még egy fontos nemzetközi esemény lesz, idén Magyarországon tartjuk a Johanniter International (JOIN) közgyűlését. Az előkészületek folynak, reméljük minden szép rendben lezajlik majd.
- Újabb szállítmány indult a Nagyhéten Kárpátaljára, tartós sütemény és húsvéti ajándékcsomag mintegy 300 gyermek számára.

- **Hedrehelyen** hagyományosan együtt farsangolnak az óvodások és az idősek. Most is együtt sütötték a farsangi fánkot.

- Ismét meglátogattott bennünket Olaf Wendorf, aki több segélyszállítmányt szervezett számunkra, neki köszönhetően különleges tanfolyamon vehettek részt mentős önkénteseink már nem egy ízben Németországban. Ez alkalommal átadtuk neki a Johannita Segítő Szolgálat Pártoló tagságát igazoló dokumentumot.

- Szintén a jeles évfordulóra készülve elhatároztuk, meglátogatjuk a gyülekezeteket, hogy kisebb körben is bemutatkozhassunk, elmondhassuk kik vagyunk és mit csinálunk. Először a Budavári Evangélikusoknál, majd a Kis Salétrom utcában, s legutóbb, Virágvasárnap a Rákospalota – Óvárosi Református gyülekezetben vett részt delegációnk az Istentiszteleten.

Végezetül Áldott Húsvétot kívánunk minden kedves olvasónknak!

